

Skånska låtar.

Munck af Rosenschöld, Thomas,

81 A Br.



MUNCK of ROSENSCHÖLD, TH. *Pict. Sv.*
Skanska låtar ✓ *(Bv)*

Ystad
1907

Kungl. biblioteket



0 0000 000003219

Th. Munck af Rosenschöld



Skånska Låtar





SKÅNSKA LÅTAR

AF

TH. MUNCK AF ROSENSCHÖLD



YSTAD
TRYCKERI-AKTIEBOLAGET AURORA
1901



Då vännen Rosenschöld, den sig ock "Balder" kallar, hemstälde till mig om inte jag ville vara så gemen att skrifva en ingress till hosliggande lilla dikthäfte svarade jag honom tvärt: "Alldeles onödigt, käre vän! Poesin talar ett tydligt språk för sig och någon reklam behöfs visst inte!"

Och därom skall också alla läsare af Balders diktning ena sig. Änkel och okonstlad, är den satt på papperet sådan den direkt sprungit ur författarens hjärna och man märker genast att dess upphofsman är väl förtrogen med förhållanden inom skånska landsbygdens lif, liksom vissa stycken inom afd. I härröra sig från intrycket af Albo härads karga, men dock fagra natur.

Balders öfvervägande muntra, kanske någon gång "drillade" diktning kan därför göra anspråk på att varda en välkommen julegäst i slott som koja och köparen skall helt säkert inte ångra den lilla slant han erlägger för "Albo-skaldens" dikter.

Balder är ingen uppstyltad lyriker, som drömmer om "modärna" spörsmål, utan en glad vän, hvars hela önskan är att se sina läsare sorglösa och därför säger han också: Kära Ni, inga elakheter! Tag mig sådan jag är och därmed basta!

Ystad i november 1901.

JOH. PIHLMAN.





Efter tjugo år

Ännu i min hembygds dalar
sjunga trastar, näktergalar,
lika skönt hvar sommarkväll,
som då jag var barn och lekte
och mig aftonsolen smekte,
utanför min moders tjäll.

Lika sorgfri ilar bäcken
och i lunden rosenhäcken
lika fagra blommor har.
Och ifrån de höga zoner
höras lärkans glada toner
liksom i min barndoms dar.

Lika skönt än doftar gräset,
som syns vagga uppå näset,
lyssnande till böljors sång.
Och af markens sköna liljor
intet ser jag, som dem skiljer,
se'n jag såg dem sista gång.

Intet håller ängen felar,
lika sorgset bäcken spelar,
källan porlar lika klar.
Och hvar morgon uti öster,
hälsad utaf tusen röster,
strålar solen underbar.

Och i nattens tysta timma
samma dunkla stjärnor glimma,
samma måne lyser än.
Samma lätta vindar susa,
samma stolta böljor brusa —
allt jag känner nu igen.

Allt jag lika återfunnit
fastän år och dag försvunnit —
sommar kommer, vinter går.
Ack, hur än jag vill begrunda,
är *jag själf blott* annorlunda,
än som i min barndoms vår.



Ödets lotter

Ack, olikt faller ödets lott,
Det får man nog erfara.
En gårdar, gods och guld har fått,
en annan armod bara,
Men ödet själft nog så vill ha,
fast ingen bär det tåligt,
ty ingen anser sig ha bra,
men alla mer än dåligt.

Det har ju alltid varit så
och blir väl alla dagar,
i världen finnes ej en vrå
där icke någon klagar.
Och ingen finnes som jag vet
förnöjd sitt öde drager. —
En klagar att han är för fet,
en ann' han är för mager.

En flackar ständigt hit och dit
och dansar blott på rosor.

En lefver endast på kredit,
en annan på allmosor.
En lefver uti sus och dus,
går klädd i band och snöre,
en ann' är fattig som en — lus
och äger knappt ett öre.

En kallar sig för «herr patron»
och glad pokalen tömmer.
Men, ett tu tre, han gör session
och snabbt ur landet rymmer.
En annan falska växlar gör
och andra små bedrifter,
och nå'n har älfva fästämör,
ehuru han är gifter.

Man ofta någon gång har märkt,
det påstås, ta' mej katten,
att mången smakar intet starkt
och dricker endast vatten,
änskönt de själfva bränvin bränt
i stora, långa pannor.
Men däremot man andra känt,
som druckit hela kannor.

En gör i stenkol, trä och spik,
en annan uti läder.
En kråmar sig för han är rik

i sina granna kläder.
En sliter värre dag från dag,
en annan går och drifver.
En sitter stilla, liksom jag,
och glada visor skrifver.

En tycker blott om poesi,
en annan endast skvaller.
En söker få ett rikt parti,
en ann' för högmod faller.
En skälm i finkan buras in,
se'n han blef röjd med knepet,
en annan lefver som ett svin
och *slutar sist i repet.*



I Månsken

Se, solen sjunker sakta bakom fjällen,
se, hur dess strålar le mot klippans brant,
där de så ofta möte stämt med kvällen;
sin gamle, trogne, käre anförvant.
Och natten stundar — skogens sångartärnor
nu sakta klänga ifrån gren till gren
och främst bland tusen tysta, dunkla stjärnor
ses åter månens milda, klara sken.

Det hörs ett brus af melodi från dalen,
dess eko klingar genom skogens snår.
Är det en hymn från trasten, näktergalen?
Nej! Det är näcken, som på harpan slår.
Och blomman ödmjukt bugar sig på renen
och böljan höres envist stranden slå.
Och fågeln slumrar in så tyst på grenen,
och själfva källan lyssnar hänryckt på.

Var tyst! Var tyst! Två älskande nu nalkas,
vid skogens bryn så sakta arm i arm.

De längta hit för att af natten svalkas
och hjärtat klappar i dess unga barm.
«Hvem äro de?» Jo, det är Karl och Anna,
som sakta smyga där bland träden fram.
Hvad tänka de, där de nu plötsligt stanna
med djupa suckar, invid björkens stam?

«O, älskade, haf detta väl i minne!
Det var ju här vår första kärlek brann!»
Så hviskar han helt varmt med upprört sinne.
«Det hvar ju här vi funno först hvarann,
och det hvar här vi svuro dyra eder;
jag mins det väl, och det gör äfven du.
Vi svuro kärlek vid vår tro och heder,
och det var månsken, Anna, då som nu!»

De känna sig så sälla i det fria
och tänka sig allena vara där.
Men tyst, där komma Axel och Maria,
och längre in i skogen nu det bär. —
Det nya paret, tyst liksom det andra,
nu smyger sig bland snår och buskar fram.
De säkert också svurit ha hvarandra
en evig trohet under björkens stam.



Vid hemkomsten

Hon:

Nu har jag skatten,
tjufgubben min!
Men hvar är hatten
och käppen din?
Jag måste gråta —
som du ser ut;
hvem kan förlåta
så'nt där?! Åh hut!

Han:

Jag gick på gatan
och sjöng så gladt,
så kom en satan
och tog min hatt.
Då «slapp» jag staken
och föll och svor.
Där har du saken,
min kära mor?

Och vill du höra
hur det gick se'n:
Jag slog mitt öra
och vred mitt ben.
Och några smila,
en annan log,
Jag därför ila
till närmsta krog.

Där tog jag «biskan»
och göken med
vid krögardisken,
ty jag var vred.
Se'n blef jag glader
och tog en klar
och drog en spader
med prostefar.

Hon:

Du som en apa
har gått i sta'n,
där alla gapa
på dig. Fy f-n!
Haf tand för tunga,
ditt gamla svin,
kan du väl sjunga?!
Ah, dra' för hin?

Han:

Hör, Peternälla! —
Så svarar Pär. —
Låt bli att skälla
allt jämt så där.
Det ger blott näring
till kif och gräl,
håll käft nu, käring!
Farväl, farväl!



Mäster Sones minne

Smedjan står nu tyst och tom,
gubben gått ur tiden.
Tro ej mäster var så dum
fast han syntes vriden.
Tala öppet var hans sätt,
ej att skymfa andra.
Inte kan det vara rätt
därför honom klandra.

Gubben var en hedersman!
hörs nu folket skrika.
Dricka toddy kunde han,
spela kort tillika.

Drack sin punsch samt höll diet
gjorde äfven Sone.
På en månad blef han fet,
som en prost i Skåne.

Ack, jag mins den gamle godt
där han stod i smedjan:
Skägget, yfvigt silfvergrått,
räckte ned till midjan.
Ögon blå och apetrut,
säker som ett bräde,
sådan såg vår mäter ut
i sitt förskinnkläde.

Han var dock en duglig smed,
både kvick och viger.
Men, o gud, när han blef vred
slogs han som en tiger.
Hoppa, sparka, skrek och svor,
ropade: «Anamma!»
Men om man då sade: «Bror!»
blef han lugn med samma.

Alla sorger tog han lätt,
gick dock ej i fällan.
Sylta var hans älsklingsrätt,
tårta åt han sällan.

Gubben ägde dock reson,
kunde ock befalla.
Blef han någon gång «kanon»
sjöng han blott och tralla.

Alltid nöjdes med sin lott,
led han ej af värmen.
Hjärtat slog af fröjder blott
i den breda barmen.
Nu har gubben tynat af
och är snart förglömd.
Blomstra blomma på den graf,
där han ligger gömd.



Tidens tand

Jag ser dig, Sol, hvar morgon ny,
så mild och skön uppflamma.
Hur år och månader än fly
är alltid du den samma.
Och aldrig gråna dina hår
där uppe i det höga,
och aldrig fuktar någon tår
ditt evigt klara öga.

Du bleka måne, som jag ser
så skön bland stjärnor glimma;
och som så vänligt mot mig ler
i nattens dunkla timma. —

Hur väl jag känner dig igen
från mina barndomsdagar,
ej håller grånar du, min vän,
hur tidens tand än gnagar!

Du trast, som med så ljuflig röst
hvar aftonstund hörs sjunga.
Ack, tidens tand snart tär ditt bröst,
och stum blir snart din tunga.
Ty du är ej som stjärnan gjord
att evigt, evigt vara.
O, lyssna därför till mitt ord:
du är ett stoftgränd bara!

Du starka ek, i grönan lund,
som upp mot stjärnan blickar,
och rotfast står på klippig grund,
som stolt mot stormen nickar.
O, kunde du till himlens rand
din sköna krona höja,
du skulle dock för tidens tand
en gång din hjässa böja!

Jag ser små blommor utan tal,
för vindens fläktar nicka,
så stolta uppå höjd, i dal,
helt ödmjukt mot mig blicka.

Som rökvärk stiger deras doft
upp till allfaderns ära.
Men ack, de äro ändå stoft,
som tidens tand skall tära!

Så blomstrar mänskan ock en tid,
lik blomstren uti dalen,
och kämpar tyst en bitter strid
mot sorgerna och kvalen.
Men denna strid dock är så kort,
det får man väl besinna.
Ja, äfven hon skall vissna bort
och som en rök försvinna!



De tre vännerna

Vid ett toddybord där satt
några goda vänner,
Petter, Pär och Pål en natt,
mycket stora männer.
Sent på kvällen kom där in
några stadsgesäller,
alla fulla såsom svin,
kända som rebeller.

Judas, en skomakare,
han högg Pär i nacken.
Lukas, en urmakare,
sparkade med klacken.
Pål en duktig örfil fick,
visst af en konditor,
som i nästa ögonblick
gaf en ny åt Petter.

Judas släpper ej sitt tag,
het blir nu bataljen, —
men får sjelf af Pål ett slag
ganska hårdt — kanaljen!
Ilsken, bleker som en gast,
svänger Pål nu pallen
och ger Judas i en hast
än ett slag i skallen.

Lukas, som ej sådant tål,
skyndar till kamraten,
ruskar, drar och knabbar Pål
utaf bara katten.
Pär i vrede vrålar: «Stopp!»
fram till vännen rusar
och ger Petter en sittopp,
som står lugnt och snusar.

Då bland larmet hörs ett tjut —
Krögarfar den tjocke,
rusar ifrån disken ut,
röder som en «tocke».
Hoppar, sparkar, svär och gnyr
och slår vildt med tratten
tills att hela skaran flyr
ut i mörka natten.



Ungherrar, se'n hit!

Titten hit, I, hela Adams släkte,
dock, jag menar endast Er, I män,
som är glade, friske, oförskräckte —
fins här någon utaf Eder än,
som ej har, men vill en fästmö hafva,
glad och trefflig, kärleksfull och öm;
skönare än flickan, kan jag lofva,
var i Gustaf Frödings morgondröm?!

Stora mörkblå ögon och kring pannan
böljar ned ett lockigt, guldgult hår.
Smärt och fin som jag är ingen annan,
dansar väl vid fyllda sjetton år.

Jag har inga fula, stygga vanor,
däremot så mån I alla tro,
att jag räknar riktigt höga anor
och det med själfva gamle Farao.

Jag kan spela, sjunga, sy och spinna,
jag kan äfven virka hvad jag vill.
Jag kan allt hvad som en bättre kvinna
nu för tiden brukar känna till.
Jag har flera gårdar, mycket stora,
och en sällsynt, svarter diamant.
Jag har skuldfritt hus i Hedemora
och en gammal stenrik, barnlös tant.

Och mitt ideal bör därför vara,
en ung, städad man — dock hälst af rang,
som är arbetsam och lärt sig spara
och föraktar spel och glasens klang.
Bär sin dräkt af aldra sista modet,
är behaglig, trogen och bestämd,
är så stolta som en prins af blodet,
utan att dock vara oförskämd.

Han får inte kyssa andra töser
eller gå och brumma som en tjur,
han får inte vara tvär och knöser,
men ha ögon blå och smärt figur.

Han får inte vara allt för tjocker
eller trög och trumpen som en stut.
Han får inte glo som själfva pocker,
utan grundligt lärt sig veta hut.

Han får inte håller vara arger,
puckelryggig, skäggig, blek och snål.
Inte tusan ta'r jag nå'n som svärjar
och som klandrar kvinnans göromål.
Han får inte när som han skall äta,
sitta då och grymta som en gris.
Framför allt så bör han dock förgäta
att med kammarjungfrun ha kurtis.

Han bör vara treffig, glad och snäller
och får aldrig tugga Karlshamns snus
och för allt i världen inte håller
komma hem hvar afton med ett rus.
Är han fattig som en kyrkoråtta,
gör ej håller detta någonting,
ty herr Solkrans glada tös Charlotta
har själf pängar till förlofningsring.



Farbror Hans

Vill ni nu tåga, så skall jag sjunga
en liten visa om farbror Hans.
För han var en af den gamla stammen
och lefde alltid på vigilans.

Och glad vid glaset det var han alltid,
och därför också ibland «kanon»,
och hundra gånger han satt i kurran,
och femti dito han gjort session.

Och när han aderton år var fyllad,
då gifte han sig med sin kusin;
hon var så tjock som en «släbo»-gumma
och dubbelt sötare än russin.

Och för det mesta när Hans han spela',
så var det tolfva, kasin och knack.
Och bier och konjak och dubbelrenadt,
det var det enda som gubben drack.

Och glad och munter han var för jämnan,
och kalla alla han träffa «du».
Bar nästan alltid en vadmalströja,
och drack i spannvís och åt för sju.

Och blef han retad, så var han farlig,
men var för öfrigt en hedersman.
Och pängar hade han mer än andra,
och när han fattades lånte han.

Nu har jag sagt er, hur som han lefde,
nu får jag säga hur han såg ut:
Två ögon hade han som tekoppar
och bränvinsnäsa och apetrut.

Och bred i synen som en rödspätta
och «lydes«-öron och hakesmäck.
Och fjär i skägget och dropp i näsan
och midt i pannan en röder fläck.

Och vig i ryggen som sju betjenter
och smala skuldror och grå peruk.

En klyft i hakan och spetsig tunga
och understundom nå't kärlekssjuk.

Och röd i nacken som en piona,
och stor i halsen, men rösten klen,
och långa fingrar men vänsterhändter,
och prostamage och skefva ben.

Här slutar jag nu min lilla visa.
Hva' tycker Ni nu om farbror Hans?
Var han väl inte en stilig gubbe,
fastän han lefde på vigilans?



Stor lösöre-auktion

Nästa lördag, hör I, gubbar,
låter gamle Sven patron
i sitt hem i Storeknubbar
genom öppen lyst auktion
sälja allt, båd' löst och fast,
som han samlat i en hast,
både utom hus och inne —
hafven detta nu i minne!

Tio ök af ädla raser,
fjorton stutar utan horn,
hundra höns med ludna haser,
råg och hafre, gryn och korn.

Fämton korgar vipeägg,
hundra kilo gubbaskägg,
höns- och gås- och kråkefötter,
krus och kannor, kar och «bötter».

Tjugo kor, som än kan tugga
både klöfver, hö och halm.
Tretton grisar och en sugga,
järn och koppar, tenn och malm.
Glas och brickor och porslin
och en splitter ny kamin,
öron, svans och klor af katten
samt sju liter toddyvatten.

Tio getter och en bagge,
åtta får med älfva lamm,
sjutton kittlar och en kagge
samt en spegel utan ram.
Ull och linne, hamp och bast
och en större björkekvast,
spadar, hackor, trä och «sköfflar»
samt två stora träskostöflar.

Tuppar, dufvor och kalkoner
och en äkta brilliant;
vagnar, harfvar och seldoner
och en tre års elefant.

Släddar, vältar, tåg och bi,
ett band Frödings poesi,
taklök, myrten, rosenknoppar
samt egyptiska gräshoppar.

Kärror, tjuder, ved och plogar
och en gammal sommarstol;
silfver, guld och gröna skogar
och en antik basfiol;
soffor, sängar, bord och ur
samt en äkta holländsk tjur
och en utmärkt vacker slöja
samt en gammal renskinströja.

Ärter, hvete och kaniner,
plankor, gjutgods, torf och spik,
harpor, säckar och maskiner
och en brokig löpsker tik.
Fläsk, potatis, sill och mjöl,
och ett svartbrunt engelskt föl,
öl och dricka och madeira,
konjak, punsch och vin m. m.



Hur man kan gå

Sätten äro hundra
hvarpå man gå,
utan till att grunda
mycket däruppå.
Man kan till exempel gå
om man vill «på schå»,
man kan gå på vakt,
man kan också gå i takt,
man kan gå på bal
och på is så hal.

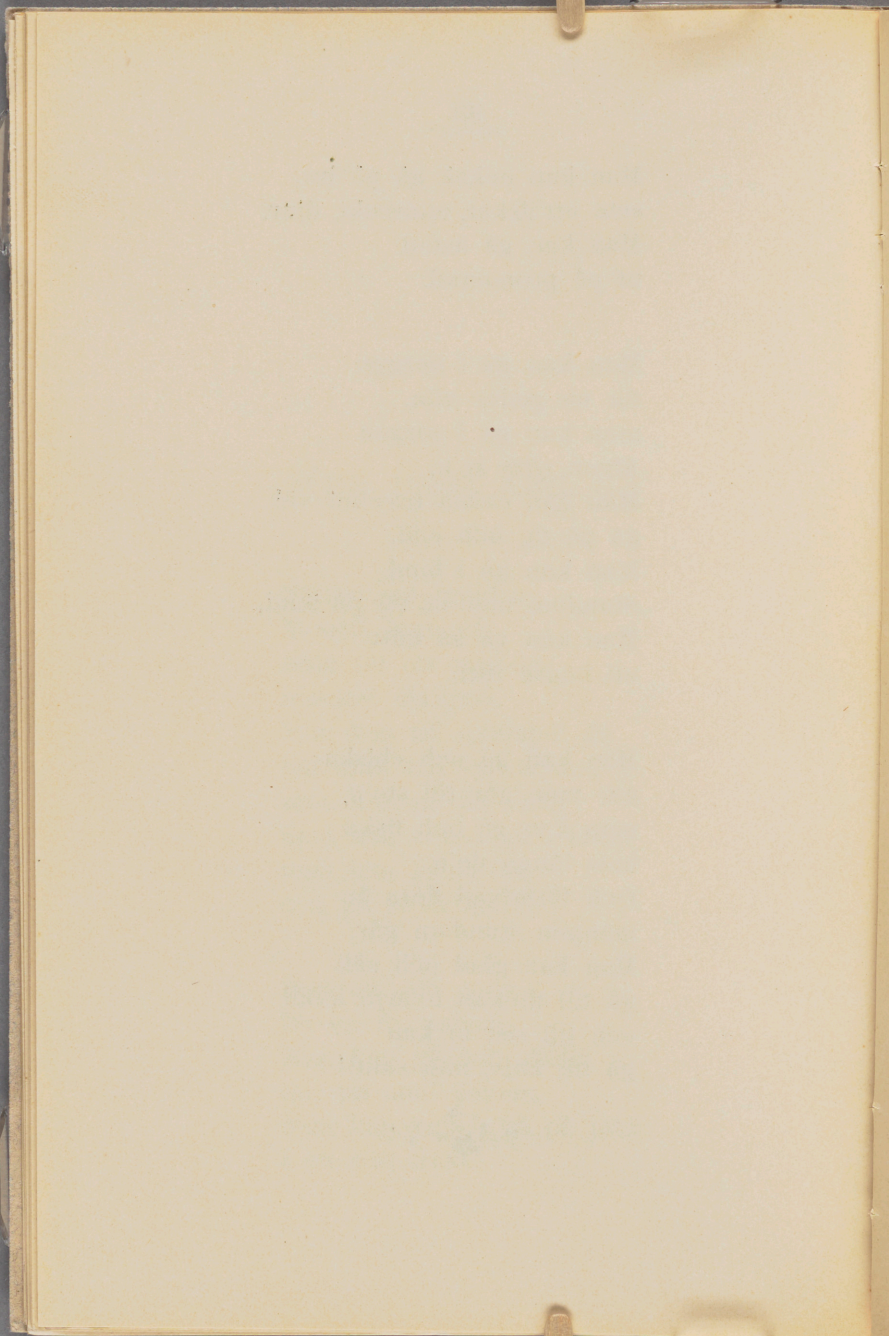
Man gå och gälla
för en fin patron.
Man kan gå och skälla
ner en ann' person.
Man kan också gå på jakt
i en öde trakt.

Man kan också gå på lur,
som ett ilsket, mordiskt, djur.
Man kan gå åstad
ut på promenad.

Man kan gå i borgen
för en goder vän,
man kan gå i sorgen
äfven *efter* se'n.
Man kan också mycket väl
gå på tå, min själ.
Man kan gå i land,
Stundom med en tår på tand,
Man kan gå så nått
uti högre rätt.

Man kan gå och «biska»
när man går till sta'n,
man kan gå och fiska
hela långa da'n.
Och förlofvad flera år
mången stundom går.
Man kan glad och säll
gå till flickan hvarje kväll
och till sist ni kan
gå till kojs, min sann!





II

Bygdemål



Å Nils ä' uti Hulda jo rent förbannadt kär.
 Men Hulda ä' stortyen å älskar fint å grant,
 å tycker bäst om Herman, en ståteli sergeant.

Å Otto bäst om Valborg, en liden rar södnos,
 men Valborg bäst om Kalle, de ä' ju rakt på
 tos.

Å Thure står för Elsa å fjäskar värr' än f-n,
 men ta mej sjutton plåta om hum ändå vill ha'n.

Å Ola går å hänger mä hoed fårr Kristin,
 men hum ä rent oppied å galen mä Martin.
 Å Johan ä halfvriden au kärlek te Lovis,
 å Jeppa går å greder å suckar fårr Elis.

Men ingendera au dom vill nånsin ta reson,
 den ena vill husår ha, den andra en dragon.
 Å Måns ä hängefäri, om han ej får Sofi.
 Å Jins bör spritter galen, om han ej får Mari.

Å Sven har jagu länge mä Emma hat kurtis,
 Men Annors han går osse å slamsar på sitt vis.
 Men Emma ä illmari å alltid söd å hal
 å håller mä dom bægje, men älskar en koprål.

Ja, så går här en stackal mä sina hjärtekval,
 å snusar, ber å pustar i denna jämmerdal.



Ett misslyckadt frieri

Så ensam i hyddan ja länge har bott,
å skottår från skottår förgäfves jag trott
nån tös skulle komma å fria.
Men uppå did vised ja tydlet ingså,
ad ja skulle bö bodde gammal å grå,
om ja sudde längre å bia.

Ja därför en maren sad tilia opp,
å sien ja labad en gögj å en kopp,
så gickj ja te Petterssens Sissa,
som ja udi skaoen har lekt mä som glytt.
Men når ja kom te na, va hon jagu jut,
Å ja måtte gå mä lång nesa.

Ja därfårr nu sköder mitt hus såsom van
å inte ja löber som narr, ta mej f—n,
å söger få fatt på nån kvinga.
Fårr säl kan ja tjärna å molka min ko,
å koga en kopp å lid mad, må ni tro,
å sy på en hossa å spinga.

Å säl kan ja brygga å baga lid mä,
å ansa i stuan å flyda min sä,
å toa lid mä, om de knifver.
Ja, tacka vill ja ad få rå om si säl!
Fårr tänkj bara på hyckjed käringagräl,
som, då man är unskar, man slipper.



Pär å Karna

Å Pär å Karna di kom po våren
i tjänst hos Jippa i Storegåren,
å Pär han plöjde å Karna spann,
å gjore hossor nå'n gång iblann.

Å Pär han sådde, å Pär han körde,
å Karna vöfde, å Karna rörde
ihop bovälling å gröd å smör
å kände hönsen å molka kör.

Å Pär han fora å Pär han gyssla,
men passa svinen va Karnas syssla
å koga kaffe å stega fläsk,
å fäja stuan fårrudan fjäsk.

Å Pär han röjta å Pär han gropa,
 å Karna bröjde, å Karna sopa,
 å Pär han töskte å stacka torf,
 å Karna skätte å stoppa korf.

Å Pär hugg baska, å så om krejen
 å Karna gnodde å fälde degen,
 å Pär la gäre å fälde trä,
 å Karna tvätta å bant opp sä.

Å Pär han harfva å Pär han hösta,
 å Karna spola å Karna hösta,
 å Pär bar säcka, å ränsa frö,
 å Karna skura å stacka hö.

Å Pär han snusa å Pär han tugga,
 å Karna grymtade: «Tvi, din sugga!»
 hår enda gång hon så Pär va full
 å gick på gåren å fallt omkull.

Å Pär va smaler å rak som pumpen,
 men Karna tjocker å bre i gumpen,
 hum kan vell ungra om stackars Pär
 te sist i Karna ble rekted kär.

En gång i stallen han sa te Karna:
 «Vill du ble min?» «Ack, did vill ja garna,

du kan din tosing vell säl forrstå,
ad bättre fästman jag knafft kan få!«

Så svarte Karna å gick om kvällen,
när som hon molkad, mä Pär på gällen.
Här svor å lofte får evet Pär,
ad allri sviga den han hålt kär.

Men tiden gick å så sjugna Karna
en ättemidda hon sto å tjärna.
Hon hela nötten i vända låg,
men opp mod dager hon fick en påg.

Å Pär ble rädder å sprant på porten
å ingjan midda han löb frå orten —
Hår han nu drafsar di vidd väl smen,
men stackars Karna hon går allen.



Min kvinga

Nu har jag fåd mej en dukti kvinga,
som kan båd' karda, ja, sy å spinga
å jorra hossor, båd' vrångt å rätt
å väfva vadmal, båd' tjockt å tätt.

Å hon kan brygga å hon kan baga
ja, både sursött å säjtekaga,
å hon kan skura å tjärna smör,
å fora grissor å molka kjör.

Å hon kan bryda å hon kan skätta,
å koga kaffe å baga plätta,
å hon kan fäja å soppa «sö»,
å plocka pärer å stacka hö.

Å hon kan luga å hon kan grafva,
 å hon kan lesa å hon kan stafva
 te både Nicklas å Per å Jöns,
 å plocka tocka å känna höns.

Å hon kan städa å hon kan stryga,
 å hon skrifva å hon kan byga,
 å fjela pölsa å binga sä,
 å vanna buska å sätta trä.

Å de ä tös som kan gjorra nytta,
 fårr hon kan vagga å passa glytta,
 å koga välling å kål å gröd,
 så sabla rener å go å söd.

Te dinne kvingan fins inte magen,
 hon ä hvar maren så tilet vagen,
 å ä så snäller på alla vis,
 å mån om glytta å ko å gris.

Hon va en nätt liden skott-års-pia,
 å därför kom hon jo säl å fria.
 Hon va så hundans gemen å rar,
 å hade allri fårr had nån kar.

Å ren om knäppan å ren om skorna,
 å därför ånkar ja nix ja to na,

får ja kan löfva å had så bra,
mä lilla Stina, te döada.

Å pänga hade hon, ta mej fanken,
fårrvarfvad sej å satt ing i banken,
å hela kistan pin fäll au klär,
å ätte morsan så får hon mer.

Ja, tacka vill ja min lilla Stina,
fårr hon kan snacka å hon kan grina,
å hon kan sjunga å hålla sköj,
ja, ingen har sådant kvingetöj!



Marknadsminne

Ja va en gång te markas å kvingan hum va me,
did ä nu länge sien, fårr dä va nittetre. —
Men hont än tiden löber å hont en slarfva får,
så husar ja alltsamman, som om de händt i går.

Den fåste som vi mytte, då vi te markas kom
did får väl va did fårrsta som ja får snacka om.
Fårr did va en fin herre — mä stjärna po sin rock,
å storer käpp i nöfven å rö å fed å tjock.

Så kom vi ing i staden å här va jagu lif,
 fårr somma tralla viser å spelte positiv.
 Å här va karaseller å allt slafs lapperi,
 å här va stora björna å här va kommedi.

Å somma sålde träsko å somma sålde klär,
 å somma sålde toffler å somma sålde lär,
 å somma sålde räder å somma sålde lög,
 å somma sålde studa å somma bytte ög.

Å somma kyffte kagor å somma kyffte snus,
 å somma kyffte spanna å somma kyffte krus,
 å somma kyffte slöfva å somma blott en visp,
 å somma kyffte krösen å somma kyffte risp.

Å somma sålde grissor å somma sålde sör,
 å somma sålde kalfva å somma sålde kör,
 å somma sålde tackor å somma sålde får,
 å somma sålde kabel å somma sålde blår.

Å somma kyffte huor å somma kyffte reb,
 å somma kyffte lia å somma blott en greb,
 Å här va trinta gummor å gubbar mä långt skägg,
 som puttades å sloes som kyllinga i ägg.

Ja, ni må tro i staden där va nånting å se,
 fårr här va söda töser å rara granna mä.

Å somma hade hoer å somma hade hatt,
ja somma som en flundra å somma som en tratt.

Å fina herra osse, dä kan ni väl förstå,
mä blanka, gula knappa å pickelhuor på.
Did va där kan ja sia, udi hår enda krog,
å många andra sprätta, så dä va rent på tog.

Men did får ja ej glömma, får did e rekted sant,
ad som ja gickj å titta, så kom där en bekant,
å så gickj vi te krued för ad voss ta en tår,
did e då gudsens sanning, så som nu här ja står.

Å somma drocke konjak å somma drocke jög,
å somma dro en spader å somma dro en rög.
å somma drocke kaffe å somma drocke vin,
å somma sto å ragla å somma lå som svin.

Men Pär å ja vi toe voss osse en toll tre,
nån önka jög imellan, å så en smörgås te,
Men sen gickj han å väsnas å glode som en tjur,
för smöred dä va härsked å osten den va sur.

Ja töckte de va rolet å osten smakte bra,
å to mej säl ensammens en åtta ni po ra,
Men när ja kom po gadan, blan sköffa, reb å trask
så sto ja rakt på hoed å ramlade pladask.

Å folk va där te rejes som ginnast ditta så,
å vips kom där en tocken mä pickelhua på,
å huggde mej i nacken — dä va en jätans
kar,
han satte mej i kurrän; där fick ja bö te dar.



Mor Lovisa

Höggj, va åren fara au å fly ungan!
Dä ä nu snart tie år se'n — dä va hungan!
Men vänta lid, lä mej rektet se, lä mej tänkja,
om de inte ä länger sen ja byckj änkja.

Nä, min skjort, om ja kan komma ihued,
tretti år ä de sen ja tjente po krued.
Å klockaren tyte ja va den grannaste jäntan,
au alla töser som han sitt — ta mej fämtan!

Tjyfvē ä ed sen ja lärde känna Sven Hanssen,
nittan väl, sen ja gick te dans mä den slansen,
å attan tror ja de ä sen vi bynge juta
å finge stua å baghus fulla me glytta.

Hygj, sen ja nu va böen jut å va kvinga,
Ja motte sidde i ena hjörnan å spinga,
fårr Sven Hanssen fick jo småg fårr de fölled
å hår eveli da så drack han, de trölled.

Nu ä de slut snart mä bå mej å min visa.
Å gud nåde mej, stackars gamla Lovisa!
Häller hade ja väll allri villad va juter,
än ha en kar, som jagu allri va nöjter.



Lasse i krogen

Känner ni ej den stortogen,
Lasse Jippsen udi krogen,
som jag tror bö döpt te Lars.
Men fårr did han va en basse,
kalte di nom sin fårr Lasse,
då han bätter bö te kars.

Galen va han ätte fölle,
löp te töser, som en stölle —
så kom han te Elna Jins.
Där fick han en puff' å trilla
å i falled slo sej illa,
did han alla tider mins.

Fårr did va en jätans pia,
som bö arg når som nån fria
å ej lå na gå mä fre.
Däfårr ga hon nom på pollen,
når han te na kom, den stollen,
men had hundan jore de!

Når som han fickj lid i hättan,
ga han na igen på flättan,
sin så bårja hon på nytt.
Men hårdant di nebs å droes,
skälde, puttades å sloes,
fikj hon liaväl en glytt.

Sen ga ja gu Lasse hängen
bodde Elna Jins å ången,
å nu går hon där så grann.
Hon ved ej hår han to vaje,
troled han gjort som Kajen:
fared te ed främmad lann.



Riga Lena

Där bodde en tös uti stan, som hed Lena,
å friare hade hon alltid så «mena»,
änkynt hon va vingöjd å tjock som en ko,
å brej udi ryggen å ful som en so.

Å hoed va stort som ett faselet knyde,
å fräjned hon va mä et mederlångt snyde.
Å hagan va blåsvart å runn som en boll,
men gräbban va unger å rig som ett troll.

Så kom där en sprätt fårr ad våga fårsöged,
å fria en da, te de härnade spöged.
Men då hon förnam ad did va hinnas borg,
som han ville ha; fick han osse en korg.

Då hände det så där bök dans uti staden,
och Lena bök osse då synlig i raden.
Bland alla de fine i fly och i fläng,
som löbo åsta fårr ad få si en sväng.

Så kom där en löktnant å bocka fårr Lena,
som strax bårja grina å kröga po knäna.
Å når som musiken spillade opp,
så for di åsta å to fasliga hopp.

Å bäst som di löbo å lötte po bena,
så slo han sin arm omkring halsen på Lena.
Å hviska: «mitt hjärta det bränner så hett
för dej, lilla Lena, den — skönsta jag sett!»

Men Lena hon te, å bök rö uti synen,
å smö sej ing te nom, å blinka mä ynen.
Å villen I vidad, så bök hon ja gu,
en månad därätte den löktnantens fru.



Pälles äfventyr

Did va en gång sånt härlet vär
å marknad ve stationen,
å ja la po min svärta mär
den grannaste sildonen.
Så klö ja udi vöjnen opp,
ga svärten nona slängja,
så bar did au i fly galopp,
förbi bo skau å ängja.

Å når ja ändtlien kört ing,
på plasen mä min svärta,
å bonged hinne i en ring,
kom där ett par bekanta.

Å bå mäj inged po en jög —
 ja kommer grant i hued. —
 Så to ja lid å ga mitt ög,
 å gickj så mä te krued.

Men når vi tad voss en to'l trö,
 å beskad ätter göjen,
 då bårja vi min lif å blö
 ed lided grån po röjen.
 Så bårja vi å spilla knack
 å blanna å kupera,
 i mällan som vår skål vi drack,
 å sjång å dispetera.

Men hont did va, bö där allo,
 å larm å skrig i stuan,
 en jäkel mej om nesan to,
 en ann slo au mäj huan.
 Men andra toe mitt parti,
 å ja fick hjälp således.
 å snart va vi i redet kri
 å sloes, refs å bedes.

En sjögast mäj po örad slo
 så ja hålt po å trilla,
 en annen mej i håred dro
 å rev mäj ganska illa.

En släbo trampa mej po tån,
å slo mej sen på snudan.
Å ingan ja hann komma från,
så ga han mej på snudan.

Å når ja kommen va frå den
kom länge Pitters Kalle,
å ga mej allt för ett igen
på nytt en dansker skalle.
Sen kom en annen, stor å stark
— ja tror han hitte Gören —
å ga mej en sån jädrans spark
ad ja flö ud om dören.

Frå dinne dan så laute ja
ad allri mera fara,
om väred did va än så bra,
te markas mä min mära.
Å allri mera spilla kort,
å gå te sonna ställe,
å did har ja gu inte gjort,
så sant ja hidder Pälle.



Eldsvådan i Kråkeboda

Fäkregen di tudar å öjen di gnägja
 å tockana gala, å hongen han gör.
 Å högj va de knagar i bjälka å vägja
 å morskan hon ligjer en stung tyst å hör.
 Då larmed å skrigjed vill inte ta slud,
 å gubben han souer så lungt som en stud,
 då tar hon et tag uti honom å s'är:
 «Nån ting ä på tok, du får opp mä dej Pär!»
 «Had ä där nu, käring, hva fan står här po?
 Ä du rent förstörad, hva puttast du fårr
 å väcker en opp uti mörkaste natten?»
 så svarade Pär; «du hör di ä katten!»

Sen lade han sej åter ner po sitt öra,
 fast käringen skriger: «sidd opp nu å tänn!»
 Men gubben han ville ju ingenting höra,
 för resten så sömna han ginast igen.
 Allt värre de knaga, å hongen han tjöd,
 då gir hon en ännu en väldiger stöd. —
 Ja tror nu att hin uti gubbstuten for!
 Opp löb han po golled å stampa å svor,
 slo näfven i bored å hicka å nös.
 Å skreg: «Harre jösses, mor, illen ä lös!
 Fort mä di, Bolla, kvickt ud nu au sängen
 å spring ner i stallen å kalla po drängen.

Å vips i de samma sto morsan po golled
 ve sian om gubben så bleg som en gast,
 å så ginom rudan did rysliga baled,
 å flyde så ud ginom dören i hast.
 O, tänk, hycked väsen här va nu po gåren,
 did knaga, did spraga, did rög å did brann.
 Å rundt omkring stoe me sprudor brankåren,
 å sore å skrege ursinned po vann.
 Å Pär fickj en stråle precis midt i nacken,
 å pian hon rusa bardus po en galt.
 å brannchefen trillade tyngje po backen,
 å drängen fick nesblo å käringen fallt.

«Här kan fan ej längre dröja!»
 skreg nu Pär å for åsta

udan hua, väst å tröja
gjinom svinhus, stall å la'.
å ud om porten å ingj i parken
å ätte käringen i bara sarken. —
Men stackars pian å drängen Jöns
di löb där himma som yra höns!



.....

III

Julerim

.....



Jul!

Gråa, dystra äro berg och kullar,
ängen naken, bar och sköflad står.
Dånande den mörka vågen rullar
och dess skum högt upp mot klippan slår.
Kall är vinden ifrån Nordanpolen,
mörk är natten som en bäddad graf.
Matt och dunkel är decembersolen,
där den lyser öfver upprördt haf.

Men fast icke markens flora blommor,
och fast icke ängen grönklädd står,
i hvart hem det blir nu åter sommar
och i minnet blir det åter vår.

När i julekvällen ljusen tändas,
hvarje hjärta slår af fröjd och hopp,
sorgen glömmes, hvarje öga bländas
vid en blick mot julegranens topp.

Och fast icke någon fågel kvittrar,
eller lunden någon fågring ger,
kom till sta'n och se hur skönt det glittrar
i hvar julutställning här man ser.
Har du, yngling, möjligtvis på fickan
ännu kvar en undangömd slant,
skynda då och köp en «klapp» åt flickan,
en som praktisk är och elegant.

Ack, jag vet ej riktigt hvad som passar,
tusen ting här fins att välja på.
Tänk, en parasoll när solen gassar
är ju icke något att försmå,
Fröken, som all sådan grannlåt säljer,
finner nog det bästa — bara kom!
Hufvudsaken är dock när du väljer,
att få något som hon tycker om.



Återblick på Julen

Snabb som vinden flyger tiden,
likt ett moln i rymden hän,
och när som den är förliden
kommer den ej mer igen.
Den var både klar och mulen,
säga vi när den har gått.
Ack, hur är det nu med julen?
Jo, ett dunkelt minne blott.

Dock har jag haft mycket roligt
under dessa gångna da'r,
och det är ju ganska troligt,
att sig roat en och hvar.

Jag har gjort besök i staden,
rumlat om i muntert lag.
Jag var med på maskeraden
och på balen nyårsdag.

Då kom Månssons lilla Stina,
sedan balen den var slut,
fram till mig och neg och grina
och såg riktigt näpen ut.
Hejsan, då tog jag ut bussen,
torkade mig fin och ren,
och gaf henne midt på «mussen»
raskt en kyss, och dito en.

Jag var på kalas hos Peter,
som är gift med Svens Beat;
här bjöds sylta och rödbetor,
rullekorf och sillsalat.
Sedan tog han in en gryta
full med glögg; det är ej värdt
att jag härmed nu vill skryta. —
Ja, vi blefvo på tre kvart.

Jag var bjuden hem till Sara,
lärarinnans tjocka tant.
Hon bjöd genast fyra klara,
tvänne bäskar, det är sant,

Sedan bjöd hon «sviskonsoppa»,
gödkalfstek med sås och lök,
chokolad, två stora «koppa»,
och en duktig konjaksgök.

Jag till Bengt var inviterad
annandagen på supé.
Men då blef jag smått generad
genast då jag här fick se,
att han bjöd på lutfisk bara,
gröt och kaffe, thé med dopp.
Men af Smithens hvita vara
icke ens en enda dropp.

Jag en dag gick bort till Pälle,
som jag gör emellanåt,
Han satt på sitt gamla ställe
vid bordsändan nu och åt.
Men jag fick en bit ej smaka,
— gubben en ilmarig «pryl»;
bjöd mig, ta mej tusan haka,
inte vatten på en syl.

Han satt bara sjelf och lapa
ur ett stop, så röd och morsk,
Och hans käring stod och gapa
midt på golfvet som en torsk.

Ja, om jag nu sant skall snacka
så är Pälle, må ni tro,
ta mej hin den största bracka,
som kan trampa i två sko.

Lite kan jag ock berätta
om hvad annat som har händt:
Jins förlofvad är med Mätta
och hos Håkan har det bränt.
Nils, som gaf Maria rosen
då hon senast var i sta'n,
fick ett duktigt tag på nosen
utaf Märten annanda'n.

Man har också stundom bråkat
här och där på krögarvis,
Man har under hälgen språkat
mycket om Nils Hans Lovis.
Tösen är dock högt begåfvad,
fast hon synes blyg och tvär,
ock hon är nu ringförlofvad
med Jöns Anders tjocke Pär.



På Julakalas

Där koges å steges, ja rent udan lige,
å skramlas å fylles i flaskor å glas,
å putsas å fejas hos Nicklas den rige,
som nu uti kväll ska ha julakalas.

Nu tiden ä inge; hör bjällrorna klinga,
å portarne öppnas po viane vägg.
Hör, gummorna grina å hästarne springa,
å gubbarna rysta sitt snöeda skägg.

Å snart ä sällskapet församladt i stuan,
 som hastet uppfölles au joller å skratt
 från styfbenta gubbar, som tomma po huan,
 å röblåsta kvingfolk, som niga tafatt,

Men snart ä manfolken oppvarmda å röa,
 å kvingorna mä, sen di fått sej en köpp,
 å sen går man bort te ett bor fullt mä föa,
 å tar sej en bid å en stor julasöpp.

Å här vankar mad, som ja gu hider duga,
 å nu ä de frågan om hvem som kan mest
 här ta sina glas, snacka om nåd å llyfva
 å roa sällskabed å sköda sej bäst.

Å så bårjar Petterssons vingögda Bolla —
 et jätans färträfflet å rart kvingetøj,
 som au naboerna tros kunna trölla —
 ad snacka historier å hålla ett sköj.

Men tyst sidder Nelsas röskimreda Mätta,
 en liden svårthårad, beskelier tös,
 å spränger sej rent udau krösen å plätta,
 å grina hon gjore som en skruälös.

Å Hinrik den gamle, som ej vad på gille,
 sen kyrkogångsgilled va te Anners Hans,

han åd å han drack, ti han börja få dille
å trilla au stolen å bö udan sans.

Åmyed mer vore här ännu å sia
om ditta kalased, men did går ej an.
Å därfårr så ä di väl bäst nu å tia,
fårr ellas så kan ja få pryl, ja minsann!



Godt nytt år!

Hvar hälst jag kommer nu, min sann,
jag ständigt höra får,
så väl af kvinna som af man:
«God dag, ett godt nytt år!»
Så vill jag ock, förlåt jag ber,
fast ej nå'n skald, gu'nå's,
en liten hälsning sända er,
må den ej missförstås!

Jag väl ej bättre önska kan
dig, unga flicka, nu,
än som en stilig fästeman,
som snart gör dig till fru,

och är för öfrigt öm och snäll,
ja, riktigt söt och rar,
och klappar om dig hvarje kväll
och dig i famnen ta'r.

Dig, unge gosse, önskar jag
en flicka skön och fin,
som lyssnar till ditt hjärtas slag,
som du kan kalla din,
som ger dig mången kärleks kyss
och blir din trogne vän.
Och när hon så har slutat nyss —
hon börjar om igen.

Er, gamle makar, önskar jag
båd' ära, lof och pris,
god hälsa till er sista dag
och välgång på allt vis.
Jag hoppas man mig nu förstått.
Ej mera återstår.
Och därför önskar jag nu blott
till sist ett godt nytt år!



